

MÀSTER OFICIAL EN ANÀLISI I GESTIÓ DEL PATRIMONI ARTÍSTIC

Departament d'Art i de Musicologia

Universitat Autònoma de Barcelona

Curs 2024-2025

PRESENTACIÓ:

El Màster Oficial en Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic del Departament d'Art i de Musicologia ha estat dissenyat per oferir als nostres estudiants una formació avançada en una varietat de camps relacionats amb l'estudi del patrimoni i de la creació artística en general –investigació, crítica, comissariat, conservació, gestió, difusió i mercat artístic–. L'objectiu del curs és doble i consisteix, d'una banda, a dotar-vos de les eines i els coneixements necessaris per continuar pel camí de la recerca historicoartística, i de l'altra, a familiaritzar-vos amb una diversitat d'aspectes relacionats amb la pràctica dels estudiosos de l'art –conservadors, galeristes, antiquaris, comissaris, crítics, etc.–, introduint-vos, així, en els múltiples vessants de l'esfera professional dels nostres estudis i les seves aplicacions dins de l'ampli sector de les arts.

El Màster compta amb la valuosa col·laboració del Museu Nacional d'Art de Catalunya. Un ampli equip de professionals del Museu imparteix les classes del Mòdul de Conservació i Gestió del Patrimoni Artístic a les instal·lacions del Museu (sales dereserva, galeries i gabinets, àrea de restauració, aules-taller i centre de control, entre d'altres). Mitjançant aquestes classes coneixereu de primera mà com es gestiona la gran col·lecció del Museu: les tasques relacionades amb la seva organització, anàlisi i conservació, la planificació de les exposicions temporals, dels programes educatius, de les campanyes de comunicació, i molts altres aspectes relacionats amb el dia a dia d'un museu d'aquesta magnitud i complexitat. www.mnac.cat

El programa del Màster Universitari en Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic de la UAB inclou un complet Mòdul de Pràctiques en el que col·laboren nombrosos Museus i altres entitats dedicades al món de l'art i del patrimoni artístic. Finalment, pel que fa als recursos per a la recerca, el Màster compta amb el magnífic fons d'art a la Biblioteca d'Humanitats de la UAB: <http://blogs.uab.cat/bhart/>

Coordinador: Jaume Vidal Oliveras
Jaime.vidal@uab.cat

ESTRUCTURA:

El màster s'estructura en quatre mòduls obligatoris que sumen 40 crèdits ECTS, i tres mòduls optatius, d'aquests tres l'estudiant haurà de cursar dos, que equivalen a 20 crèdits ECTS. Els 60 crèdits ECTS totals del curs resulten de la suma dels 40 crèdits obligatoris i els 20 optatius.

Durada: 1 any acadèmic a temps complet (60 crèdits ECTS) o 2 anys acadèmics a temps parcial (en aquest cas és obligatori matricular un mínim de 30 crèdits ECTS el primer any).

MÒDULS OBLIGATORIS

1. Patrimoni artístic: vies d'estudi i tècniques d'anàlisi. 12 crèdits ECTS (1er semestre)
2. Art, història i pensament. 10 crèdits ECTS (1er semestre)
3. Pràctiques integrades. 9 crèdits ECTS (1er i 2on semestres)
4. Treball de fi de Màster. 9 crèdits ECTS (1er i 2on semestres)

MÒDULS OPTATIUS

5. Conservació i gestió del patrimoni artístic. 10 crèdits ECTS (1er semestre)
6. Crítica, comissariat i difusió de l'art. 10 crèdits ECTS (2on semestre)
7. Art i comerç. 10 crèdits ECTS (2on semestre)

Horaris:

Mòdul 1: dimarts i dijous a la tarda (16:00 a 19:00)

Mòdul 2: dimarts i dijous a la tarda (16:00 a 19:00), divendres al matí (10:00-13:00) i excepcionalment un dissabte al matí (10:00-13:00)

Mòdul 5: dilluns i dimecres al matí (9:30 a 13:30) al Museu Nacional d'Art de Catalunya

Mòdul 6: dijous a la tarda (16:00 a 19:00) i algun divendres

Mòdul 7: dimarts a la tarda (16:00 a 19:00)

A la pàgina web d'Informació General del Màster es pot consultar el calendari del curs amb els horaris i les dates de les classes especificats. Els horaris de pràctiques els acorden el tutor de la institució de destinació i l'estudiant. A la pàgina web, concretament a les Guies docents, també trobareu informació més detallada sobre el programa i la planificació de cadascun dels Mòduls.

MÒDULS OBLIGATORIS

Mòdul obligatori 1: Patrimoni artístic: vies d'estudi i tècniques d'anàlisi **12 crèdits ECTS**

Coordinador: Carles Sánchez Márquez (UAB)

Seminari 1: Repensar el patrimoni artístic. Noves perspectives

Professor: Carles Sánchez Márquez

La valoració i la percepció simbòlica del patrimoni artístic ha viscut variacions i canvis des de finals del segle XIX fins a l'actualitat. L'art ha viscut un procés de patrimonialització constant, entesa com l'apropiació simbòlica d'una determinada manifestació en clau identitària. El patrimoni està lligat a la memòria, la identitat i el sentit de pertinença, però és també una mitjà de cohesió social, participació ciutadana i d'enculturació i, alhora, un recurs turístic. El seminari té per objectiu repensar els nous usos del patrimoni cultural, així com els seus mecanismes de construcció social com a sistema simbòlic i la seva relació amb l'herència i la memòria col·lectiva.

En aquest seminari es durà a terme una aproximació als principis, les condicions i els mètodes de la investigació científica, així com el seu desenvolupament i aplicació a diversos àmbits del patrimoni cultural (patrimoni dispers, patrimonis incòmodes, patrimoni i turisme). També es durà a terme una aproximació crítica a les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC), com a eines facilitadores de noves oportunitats en l'àmbit del Patrimoni Cultural, que van des de l'ús de les xarxes fins a tot tipus de noves aplicacions i continguts que faciliten la investigació.

1. Vells i nous usos del patrimoni cultural (polític, econòmic, identitària, terapèutic i social).
2. Patrimoni, salut i benestar
3. Patrimoni, didàctica i cultura digital. Noves formes de comunicació del patrimoni
4. Investigació en l'àmbit del patrimoni

Seminari 2: Patrimonis incòmodes

Professor: Daniel Rico

La "fúria vandàlica" que es va estendre als Estats Units arran de la mort de George Floyd el 25 de maig de 2020 és, potser, l'episodi iconoclasta més extrem i recent de les "guerres de memòria" que es lliuren d'una punta a l'altra del món des dels anys 90 del segle XX. Per què s'abaten estàtues? Quins són els monuments de la discòrdia? I quins són el seu sentit i "autoritat" en l'espai públic de les democràcies modernes? Aquestes són algunes de les preguntes a les quals s'intentarà donar resposta en aquest seminari, mitjançant l'examen d'un ventall de casos d'àmbit nacional i internacional, especialment el llegat dels totalitarismes del segle XX i els patrimonis "incòmodes" lligats a l'esclavisme i la colonització.

1. "Iconoclàstia" i "vandalisme" avui, arreu del món
2. Monuments o monuments històrics? La desmonumentalització del patrimoni incòmode

3. Els patrimonis feixistes i comunistes
4. Les estàtues de l'esclavisme i la colonització
5. Memòria, patrimoni i democràcia

Seminari 3: Conjunts medievals "dispersos" i patrimoni medieval en conflicte

Professor: Manuel Castiñeiras

Aquest seminari vol aprofundir en nous aspectes relacionats amb l'estudi del patrimoni medieval des d'una perspectiva diacrònica i contemporània. En primer lloc, tractarà de la casuística dels conjunts medievals "dispersos", l'origen d'aquesta "dispersió" i els problemes que genera a l'hora de la recerca, així com dels valors afegits que han convertit aquests monuments en objecte d'interès, debat o conflicte. En segon lloc, en el marc de les declaracions de patrimoni mundial promogudes per l'UNESCO s'analitzaran les transformacions que han patit conjunts patrimonials de llarg durada i els nous reptes i criteris que han d'afrontar si volen renovar-se (sostenibilitat, massificació, multiculturalitat, ecologia, paisatge, etc) . En tercer lloc, s'estudiarà el difícil encaix d'edificis emblemàtics, de gran càrrega simbòlica, identitària i religiosa, en el concepte actual de "patrimoni" i els conflictes que generen en l'actualitat.

I-La recerca sobre conjunts dispersos: mètode, fonts, diacronia i limitacions.

- 1.1. La portada de Sant Pere de Rodes i el Mestre de Cabestany : creació, abandonament i dispersió.
- 1.2. La Sala Capitular de Santa Maria de Sixena: creació, transformacions i conflicte.

Seminari amb invitat:

Térence Le Deschault de Monredon, Conseiller pour le patrimoine auprès de la commune de Theys, *Le chatel de Theys/El Castillo de Theys: recuperación y dinamización de un monumento de la cultura cavalleresca medieval.*

II-El patrimoni mundial UNESCO en revisió:

- 2.1. El "Camino de Santiago" davant dels nous criteris de la conservació i la revalorització
- 2.2. La Ribeira Sacra, el paisatge monàstic i l'aigua.

Seminari amb invitat:

Mario Crecente Maseda (Universidade de A Coruña) (arquitecte i professor de Turisme), *La candidatura de la Ribeira Sacra a Patrimonio Mundial UNESCO*

III-L'apropiació del passat i identitat col·lectiva: Hagia Sofia (Istanbul) i la Cúpula de la Roca (Jerusalem)

Seminari 4: Patrimoni i turisme: una relació necessària?

Professora: Maria Garganté

Aquestes sessions tenen com a objectiu principal l'estudi de les relacions entre patrimoni cultural i turisme, tant des del punt de vista històric com també des d'una anàlisi crítica que pugui abordar-ne els aspectes problemàtics.

Així doncs, des de les guies monumentals de Roma per a peregrins o als viatges d'elit del "Grand Tour", veurem com evoluciona la tipificació del viatge turístic generalitzat des del segle XIX fins a l'aparició del turisme de masses i com la noció de "turisme cultural" apareix a finals del segle XX.

Analitzarem diferents formes de gestionar el patrimoni cultural per al seu ús turístic - presentar, representar, interpretar...-, així com l'evolució del mateix concepte en funció de l'interès turístic que desperta.

1. Patrimoni i turisme al llarg de la història: límits i ambigüitats. Historicismes, recreacions, exposicions universals i parcs temàtics. Les exposicions "immersives".
2. L'art com a pretext turístic: objectiu o complement del viatge? Tipologies de turisme artístic (a la recerca de l'artista, el museu com a producte turístic, turisme d'arts escèniques, musical, cinematogràfic i de productes audiovisuals).
3. La gestió turística del patrimoni religiós. (visita)
4. Patrimoni cultural i "*dark tourism*" i la gestió turística del patrimoni "immaterial": la festa i la memòria.

Activitats complementàries al mòdul :

Al llarg del període lectiu es poden organitzar altres sortides o viatges de caràcter obligatori o opcional en funció dels interessos del alumnes i del calendari d'exposicions. De la mateixa manera, la coordinació del Màster també pot programar noves conferències de professors convidats

Avaluació

Recerca i redacció d'un article acadèmic de temàtica vinculada amb els conceptes a tractar als seminaris 50 %. El tema escollit caldrà determinar-lo de comú acord entre el coordinador del mòdul i l'alumne el més aviat possible un cop iniciades les classes.

Tutories de seguiment del treball: 30%

Assistència i participació activa als seminaris classe: 20%

Mòdul obligatori 2: Art, història i pensament

12 crèdits ECTS

Coordinador: Rafael Cornudella (UAB)

El programa del Mòdul 2 constitueix el segon pilar del curs pel que fa a la introducció a la investigació. Pel plantejament de les classes i pels seus continguts específics, el programa d'aquest mòdul, que s'estructura en 4 seminaris, té per objecte introduir perspectives noves o originals sobre la recerca d'un conjunt de temes -com casos d'estudi- de llarg recorregut i naturalesa diversa, tant des del punt de vista conceptual com espacial i temporal.

Seminari 1: El monestir de Pedralbes i el seu patrimoni artístic moble: recerca, museografia i difusió al voltant d'un conjunt patrimonial singular

Professor: Rafael Cornudella

El Monestir de Pedralbes, on subsisteix una comunitat de monges de l'orde de santa Clara, i que és gestionat com a "museu-monestir" per l'Ajuntament de Barcelona, no només és un dels monuments més importants de l'arquitectura gòtica catalana, sinó també un conjunt singular per l'abundant patrimoni artístic moble que s'hi conserva, malgrat que al segle XIX i al segle XX encara es van perdre, alienar o destruir alguns objectes. Qualsevol relat sobre la història de l'art gòtic català passa inevitablement per aquest espai monàstic, que també ofereix objectes interessants d'època moderna i contemporània, tots els quals ens permeten resseguir les successives etapes de l'existència històrica d'aquesta comunitat de monges clarisses. En el seminari es revisaran alguns resultats de les recerques més recents, se subratllaran les múltiples possibilitats de recerca obertes per al futur, i a la vegada s'analitzaran les estratègies de conservació i de difusió d'aquest monument i del seu patrimoni moble.

1. La construcció del complex monàstic: certeses i incerteses. El monument funerari de la reina Elisenda de Montcada i l'escultura del segle XIV.
 2. Les pintures murals tres-centistes de la capella de sant Miquel: El Mestre italià de Pedralbes i la qüestió Ferrer Bassa. Altres pintures murals trescentistes del monestir.
 3. La pintura de finals del segle XV i del segle XVI: el fenomen de la importació i la producció local, aportacions recents.
 4. La pintura sobre taula dels segles XIV i XV: noves perspectives sobre un patrimoni entre la dispersió i la desaparició, dels Serra a Martorell.
 5. Visita al monestir.
- Sessions de seguiment del projecte del Treball de Fi de Màster. Professor : Rafael Cornudella.

Seminari 2: Japonisme. La fascinació per l'art japonès a la Catalunya dels segles XIX i XX.

Professor: Ricard Bru

Les quatre sessions analitzaran amb profunditat el fenomen del japonisme a Catalunya presentant els mètodes de recerca i els resultats d'una investigació d'àmbit tant local com global.

1. Japonisme a l'Europa. Introducció al fenomen global d'atracció, influència i inspiració de l'art japonès de la segona meitat del segle XIX i inicis del segle XX. Exposaran també casos concrets de recerca com l'impacte de l'art eròtic japonès als artistes europeus de finals del vuit-cents.
2. Japonisme a Catalunya (1868-1888). Atracció i impacte de l'art japonès a Catalunya fins a l'Exposició Universal de 1888, de Marià Fortuny a Alexandre de Riquer.
3. Japonisme a Catalunya (1889-1915). Estudi del japonisme en temps del modernisme, de Ramon Casas a Lluís Domènech i Montaner
- 4 Japonisme a Catalunya (1915-1975). Aproximació a la fascinació per l'art i la cultura japonesa del noucentisme fins a les segones avantguardes, de Francesc Galí a Joan Miró

Seminari 3. El Palau de la Generalitat de Catalunya. 600 anys d'art i arquitectura

Professor: Marià Carbonell

El Palau de la Generalitat de Catalunya o, com es deia antigament, Casa de la Diputació del General és un cas paradigmàtic de la missió representativa i de la dimensió simbòlica que pot assolir un edifici públic de caràcter civil. En el context europeu, és un dels pocs edificis que durant un període de temps tan prolongat han estat seu d'una mateixa institució de govern supramunicipal, confiscacions i supressions per raons polítiques a banda. Però també és un reflex dels canvis arquitectònics i artístics que s'han esdevingut a Catalunya al llarg de sis segles. L'objectiu d'aquest seminari és analitzar-ne tant l'arquitectura com el patrimoni moble i alhora proporcionar eines conceptuals que permetin abordar el debat sobre el present i el futur de l'edifici.

1. Presentació. La institució. Historiografia. De la restauració de Prat de la Riba en l'actualitat. Els precedents, de la Barcino romana al call jueu.
2. La casa gòtica: Marc Safont i l'arquitectura del gòtic tardà a Catalunya. Escultura aplicada. El tresor de la capella: argenteria, indumentària.
3. El palau renaixentista, de les hibridacions gòtic-renaixentistes (Pati dels Tarongers, Cambra Daurada) al classicisme madur de finals del segle XVI. Antoni Carbonell i el trasllat de la capella. El programa decoratiu del Saló Daurat (rajoles, tapissos, pintures). Les ampliacions dels arquitectes Ferrer.
4. Una església vestida de palau: el cos d'edifici de Pere Blai, en el context de l'arquitectura de l'Escola del Camp (1620-2020, IV centenari de l'acabament de la façana principal i de la mort de l'arquitecte).

5. El palau confiscat. Del Decret de Nova Planta en l'actualitat. Les decoracions del Saló de Sant Jordi i el projecte de retirada de les pintures d'època primoriverista. El programa de Torres-Garcia. Perspectives de futur.

6. Visita programada al Palau de la Generalitat (per qüestions de protocol, l'horari el fixarà la institució)

Seminari 4. Llenguatges performatius, imaginaris i vivències LGTBIQ **Professor: Víctor Ramírez Tur**

Els principals esdeveniments enfocats en l'art contemporani -Documenta Kassel, Biennial de Venècia, Biennial de Sao Paulo- confirmen l'eix que enllaça la pràctica artística amb els imaginaris i les vivències LGTBIQ, com una de les narratives més visibles i arrelades de l'art actual. De la mateixa manera, aquests esdeveniments, així com la programació d'altres institucions artístiques i universitàries, evidencien el vincle explícit entre les narratives queer i els llenguatges performatius o alguns dels seus termes derivats: arts vives, escena híbrida, noves dramaturgies, etc. A partir de quatre casos d'estudi rastrejarem els principals conceptes, estratègies i propostes d'intervenció patrimonial i curatorial que pivoten sobre l'eix proposat. Aquest seminari s'adscriu a una de les demandes principals de l'àmbit curricular universitari -Quart Pla d'Acció per a la Igualtat de Gènere de la UAB (2019-2023) com és la incorporació d'una perspectiva de gènere en les matèries docents i en les labors de recerca.

1. "The touching community" d'Aimar Pérez Galí. Contextualització de la tercera onada feminista: interseccionalitat, esclat de la sida/VIH i activisme performatiu. La recerca i l'aproximació a l'arxiu des de metodologies queer.

2. Mirades insubmises i Dols queer: dos projectes de relectura de la Col·lecció del MNAC en clau LGTBIQ. Estudi de casos d'intervencions queer a col·leccions patrimonials: La mirada del otro -Museo Nacional del Prado- i Amor diverso -Museo Nacional Thyssen-Bornemisza-. L'ús de la performance com a estratègia de mediació.

3. Hermafrodites a cavall o la rebel·lió del desig: Noves dramaturgies i vivències trans*/intersex*. La recerca i els usos de l'arxiu en la creació dramaturgica.

4. Abel Azcona. "Mis familias. 1988-2024". Abjecció, performance i teoria afectiva. El gir afectiu en les pràctiques curatorials. El comissariat com a pràctica feminista.

Activitats complementàries al mòdul:

Seminari d'art precolombí (títol a determinar). Coordinadora, professora Annabel Vilallonga

Al llarg del període lectiu es poden organitzar altres sortides o viatges de caràcter obligatori o opcional en funció dels interessos del alumnes i del calendari d'exposicions. De la mateixa manera, la coordinació del Màster també pot programar noves conferències de professors convidats

Avaluació:

Assistència i participació activa als seminaris: 20 %

Tutories de seguiment del projecte del Treball de fi de Màster: 30%

Presentació escrita del projecte del Treball de fi de Màster: 50 % (Per a més informació, vegeu la Guia docent del Treball de fi de Màster). El coordinador del mòdul realitza unes sessions dedicades i fa un seguiment del projecte TFM

Mòdul obligatori 3: Pràctiques integrades **Coordinador: Ricard Bru (UAB)**

El mòdul consta de 150 hores de pràctiques, distribuïbles durant el 1er i/o el 2on semestre del curs (juliol inclòs). L'estada de pràctiques es realitza a una de les institucions amb les quals la UAB té conveni de col·laboració. Si l'estudiant té interès a fer les pràctiques a una entitat que no apareix a la nostra llista, la coordinació estudiarà el cas i, si és viable, es tramitarà expressament un conveni amb aquella entitat. Convençuts de l'important complement que l'experiència de les pràctiques suposa en la formació de l'estudiant, una de les prioritats del nostre Màster consisteix a adequar –en la mesura del possible– les pràctiques al perfil i interessos dels nostres estudiants. A començament de curs el coordinador del Mòdul de pràctiques s'entrevista amb els estudiants matriculats per parlar d'aquesta qüestió i informar-los. A partir d'aquí, s'inicia el procés d'organització de les pràctiques. Les tasques que l'estudiant du a terme al llarg del període de pràctiques acostumen a estar vinculades a un projecte desenvolupat per la seva institució de destinació, i poden ser molt diverses –col·laboració en la documentació, catalogació i registre de col·leccions; tasques de suport a la preparació i muntatge d'una exposició; col·laboració amb els serveis de comunicació o amb els serveis educatius; participació en un projecte d'edició; suport a les tasques de gestió relacionades amb el dia a dia del departament d'un museu, un centre d'art o una galeria, etc– . Com és lògic, els projectes varien en funció dels centres. Abans d'iniciar l'estada de pràctiques, l'estudiant s'entrevista amb el professional del centre de destinació que l'ha de supervisar amb l'objectiu d'establir un primer contacte, acordar les tasques a realitzar i també parlar del calendari i els horaris. Un cop acabat el període de pràctiques, l'estudiant ha de presentar una memòria de l'activitat acomplerta.

***Important:** Quan es matricula el mòdul de pràctiques, s'ha d'abonar una assegurança complementària. (Preu de l'assegurança complementària: aprox. 7,55 €)

La UAB, el Departament d'Art i de Musicologia té conveni amb les següents institucions:

Barcelona:

Museu Nacional d'Art de Catalunya www.mnac.cat

Museu d'Arqueologia de Catalunya, MAC <http://www.mac.cat/>

Museu del Disseny de Barcelona

<http://ajuntament.barcelona.cat/museudeldisseny/cat>

Museu d'Història de Barcelona, MUHBA <http://museuhistoria.bcn.cat/>
Arts Santa Mònica <http://www.artssantamonica.cat/inici.aspx>
Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi <http://www.racba.org/>
Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes
<http://www.bcn.cat/monestirpedralbes/ca/index.html>
Agència Catalana de Patrimoni Cultural
http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpc/accio/agencia_patrimoni (Es tracta de fer l'estada de pràctiques a un dels centres pertanyents a l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural, vegeu pàgina web).
Arxiu Fotogràfic de Barcelona <http://arxiufotografic.bcn.cat/>
Associació Catalana de Crítics d'Art, ACCA <http://acca.cat/>
A-FAD, Associació d'Artistes i Artesans del Foment de les Arts i del Disseny
<http://www.fad.cat/>
Casa Àsia <http://www.casaasia.es/>
Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, CCMA: TV3, Catalunya Ràdio,
<http://www.ccma.cat/>
El Born Centre de Cultura <http://elbornculturaimemoria.barcelona.cat/>
Escola Massana. Centre d'Art i Disseny <http://www.escolamassana.es/>
Filmoteca de Catalunya <http://www.filmoteca.cat/web/>
Fundació Rocamora <http://www.rocamora.es/inicio/>
Fundació Vila Casas <http://www.fundaciovilacasas.com/>
Fundación Docomomo Ibérico Documentación y conservación de la arquitectura y el urbanismo del movimiento moderno <http://www.docomomoiberico.com/>
Galeria Malborough, Barcelona <http://www.galeriamarlborough.com/>
Adngaleria <http://www.adngaleria.com/web/pag/home.asp?la=ca>
Galeria Mayoral <http://www.galeriamayoral.com/ca/>
Galeria RocioSantaCruz <http://rociosantacruz.com/ca/>
Hangar.org, Centre de Producció i Recerca d'Arts Visuals, <https://hangar.org/ca/>
Institut Amatller d'Art Hispànic <http://fundacionamatller.org/>
Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) <http://barcelonacultura.bcn.cat/webs-de-linstitut-de-cultura-0> (Es tracta de fer l'estada de pràctiques a un dels centres pertanyents a l' Institut de Cultura de Barcelona, vegeu pàgina web)

Província de Barcelona:

Diputació de Barcelona <http://www.diba.cat/museuslocals/nouwebmuseus/index.html>
(Es tracta de fer l'estada de pràctiques a un dels centres de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, vegeu pàgina web)
Museu d'Art de Cerdanyola <http://museudart.blogspot.com.es/>
Museu Tomàs Balvey, Cardedeu <http://www.museudecardedeu.cat/>
Museu de Granollers <http://www.museugranollers.org/index.php>
Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia
<http://www.igualadaturisme.cat/institucio.php>
Museu Comarcal de Manresa <http://www.museudemanresa.cat/>
Museus de Martorell <http://museus.martorell.cat/>
Consorci Museu d'Art Contemporani de Mataró, Col·lecció Bassat
<http://www.bassatgaudimataro.cat/es/>
Museu de Montserrat <http://www.museudemontserrat.com/>
Museu de Sant Cugat <http://www.museu.santcugat.cat/>
Consorci de Patrimoni de Sitges <http://www.museusdesitges.com/?lang=ca>
Museu de Terrassa

http://www.terrassa.cat/Front/dist_tercer_n/_y0iURm1ta1COVMRQ7Ji5cFbu5HvPQU nIQBHpCIAHx2xx1YQlp0mZ EQ

Centre de Documentació i Museu Tèxtil, Terrassa <http://www.cdm.t.es/#>

Centre Cultural Terrassa <http://www.fundacioct.cat/>

Museu Episcopal de Vic <http://www.museuepiscopalvic.com/>

Organisme Autònom de Patrimoni Víctor Balaguer, Vilanova i la Geltrú

<http://www.victorbalaguer.cat/?q=ca/node/23>

Museu Monjo, Vilassar de Mar

<http://www.vilassardemar.cat/directori/equipaments/museu-monjo>

Girona:

Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, ICRPC <http://www.icrpc.cat/>

Fundació Museu del Cinema-Col·lecció Tomàs Mallo

<http://www.museudelcinema.cat/cat/index.php>

Tarragona:

Museu de les Terres de l'Ebre <http://www.museuterresebre.cat/>

Andorra:

Departament de Patrimoni Cultural del Govern d'Andorra

<http://www.cultura.ad/patrimoni>

Avaluació:

Informe del tutor del pràctiques: 50 %. Memòria final de pràctiques: 50 %.

Mòdul obligatori 3: Treball de Fi de Màster

Coordinador: Jaume Vidal Oliveras i Carles Sánchez (UAB)

Es tracta de realitzar al llarg del curs un treball d'investigació original i específic sobre una temàtica lliurement escollida relacionada amb els diversos camps d'estudi del Màster –història i teoria de les arts; gestió i conservació del patrimoni artístic; crítica d'art i difusió de l'art; col·leccionisme i mercat d'art. El treball serà tutoritzat per un professor permanent del Departament d'Art, o per un professor del Màster. Per demanar assessorament sobre la temàtica del treball i sobre la seva tutorització, a l'inici del curs l'estudiant podrà demanar consell al coordinador d'aquest mòdul (alhora coordinador del màster), o bé adreçar-se directament a algun dels professors del Departament d'Art que sigui coneixedor de la temàtica sobre la que l'estudiant vol fer el treball. Es pot donar el cas d'un treball que per la seva temàtica abasti dues especialitats, i en aquest cas us podem recomanar fer el treball amb dos tutors. La data límit d'entrega del treball és el 15 de juliol de 2025. La defensa oral del treball es fa la primera setmana de setembre, abans del tancament de les actes, el dia 4 d'aquest mes. Per a més informació consulteu la Guia Docent (Web Màster Oficial en Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic-Pla d'Estudis-Guies Docents).

Avaluació:

Memòria escrita del TFM: 80%

Defensa oral del TFM: 20%

MÒDULS OPTATIUS

Mòdul optatiu 5: Conservació i gestió del patrimoni artístic
Coordinadors: Maria Jesús Cabedo (Museu Nacional d'Art de Catalunya) i Jaume Vidal Oliveras(UAB)

MUSEU NACIONAL PRO: PROFESSIONALS, PROJECTES I PROCESSOS AL MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

Programa

El programa d'aquest mòdul pren la forma del curs el *Museu Nacional Pro, Professionals, Projectes i Processos al Museu Nacional d'Art de Catalunya*, impartit pels professionals del Museu. L'objectiu d'aquestes classes consisteix a conèixer el Museu des de dins. S'ofereixen eines per comprendre millor el caràcter i la varietat de tasques que realitzen els seus professionals, i també elements per reflexionar sobre el funcionament dels museus com a organitzacions complexes i canviants, i sobre el seu paper en les societats contemporànies.

Programa MUSEU NACIONAL PRO

Programa MUSEU NACIONAL PRO:

Dilluns, 7 d'octubre *Sala Huguet*

9.30 – 10.00 h

Benvinguda

Jaume Vidal Oliveras, coordinador del Màster Oficial en Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic de la UAB

Pepe Serra, director del Museu Nacional d'Art de Catalunya

10 – 11.30 h

El projecte del museu

Pepe Serra, director del Museu Nacional d'Art de Catalunya

11.30 - 12

Pausa

12 – 12.30 h

Com funcionarà el curs

Maria Jesús Cabedo, coordinadora del mòdul Museu Nacional Pro.

Dimecres, 9 d'octubre

Sala Innova

9,30 - 10,30 h	D'on venim. Història de les col·leccions i del Palau Nacional Albert Estrada-Rius, conservador en cap del Gabinet Numismàtic de Catalunya
10.30 a 12 h	El Gabinet Numismàtic de Catalunya. Visita al GNC Albert Estrada-Rius, conservador en cap del Gabinet Numismàtic de Catalunya
12 a 12.30 h	Pausa
12.30 - 13.30 h	Museum Plus: una eina de gestió de col·leccions (amb portàtils per practicar) Neus Conte, responsable de la Unitat de Documentació de Col·leccions

Dilluns, 14 d'octubre

Sala Innova

9.30 - 10.30 h	La feina d'un conservador: estudi de l'obra d'art. Casos pràctics Alex Mitrani, Conservador d'Art modern i contemporani Joan Yeguas, conservador d'Art del Renaixement i Barroc
10.30 – 11 h	Pausa
11 - 12h	Fotografia: una col·lecció en gestació. Visita a la reserva Roser Cambray, tècnica de conservació de la col·lecció de Fotografia
12 - 13 h	La restauració i conservació preventiva Carme Ramells, cap de l'Àrea de Restauració i Conservació Preventiva

Dimecres, 16 d'octubre

Diversos espais de Restauració

9.30 - 10.30 h	Espais de restauració de pintura, materials inorgànics, paper i fotografia, suports de fusta i mobiliari, laboratori químic i plató d'anàlisi per imatge. Visita (1er grup) Equip de Restauració i Conservació Preventiva
10.30 – 11 h	Pausa
11 - 13.30 h	Espais de restauració de pintura, materials inorgànics, paper i fotografia, suports de fusta i mobiliari, laboratori químic i plató d'anàlisi per imatge. Visita (2n grup) Equip de Restauració i Conservació Preventiva

Dilluns, 21 d'octubre

Sala Innova

9.30 – 10.30 h	La feina d'un conservador: funcions i gestió de l'obra d'art Gemma Ylla, adjunta de conservació d'Art Romànic Cèsar Favà, adjunt de conservació d'Art Gòtic
10.30 - 11 h	Pausa
11- 12 h	Museografia. Els diferents llenguatges de les sales Lluís Alabern, cap de Museografia
12 – 13.30 h	La col·lecció d'Art Romànic. Visita sales Romànic Gemma Ylla, adjunta de conservació d'Art Romànic

Dimecres, 23 d'octubre

Sala Innova

- 9.30 – 11 h **Les exposicions temporals**
Susana López, cap de l'Àrea de Registre i Exposicions
- 11 - 11.30 h Pausa
- 11.30 – 13 h **La col·lecció d'Art Modern. Visita sales Art Modern**
Mariàngels Fondevila, conservadora de la col·lecció d'Art Modern i Contemporani

Dilluns, 28 d'octubre

Sala 74

- 10.30 - 12.30 h **1a Taller amb professionals (opcional)**

Benoît de Tapol
Conservació Preventiva

Dimecres, 30 d'octubre

Sala Innova

- 9.30 - 10.30 h **Accessibilitat i Responsabilitat Social. El museu, amb tothom i per a tothom**

Teresa González, cap del Departament d'Accessibilitat

- 10.30 – 11 h Pausa

- 11 - 12.30 h **La col·lecció d'Art Gòtic. Visita sales Gòtic**

Cèsar Favà, adjunt de conservació d'Art Gòtic

Dilluns 4 de novembre

Sala Innova

- 9.30 - 10.30 h **Art Contemporani: una col·lecció per fer**

Àlex Mitrani, conservador de la col·lecció d'Art Modern i Contemporani

- 10.30 – 11 h Pausa

- 11 – 12.30 h **El Gabinet de Dibuixos i gravats. Visita GDG**

Francesc Quílez, conservador en cap del Gabinet de Dibuixos i Gravats
Mercè Saura, adjunta de conservació del Gabinet de Dibuixos i Gravats

- 12.45 – 14 h **La col·lecció de Renaixement i Barroc. Visita sales**

Renaixement i Barroc Joan Yeguas, conservador d'Art del Renaixement i Barroc

Dimecres, 6 de novembre***Sala Innova***

- 9.30 -10.30 h **Facilitant experiències i aprenentatges**
Sandra Figueras i Esther Fuertes. Departament d' Activitats i Educació
- 10.30 – 11 h Pausa
- 11 - 12h **El Museu, espai de benestar. Les Arts en Salut i el cas pràctic d'Obrint Portes**
Norma Vélez. Departament d'Activitats i Educació
Guillem d'Efak Fullana, Cap d'Acció Comunitària, programes Públics i Comunicació.
- 12 -13.30 h **Màrqueting i Gestió de públics**
Elisabet Pueyo, cap de Màrqueting
Maurici Dueñas, tècnic de la Unitat de Gestió de Públic

Dilluns, 11 de novembre***Sala Innova***

- 9.30 - 10.30 h **Recursos Humans i Serveis Econòmics**
Pendent nom, Cap de l'Àrea de Gestió
- 10.30 – 11 h Pausa
- 11 - 13h **Comunicació, Premsa i Projectes Digitals**
Núria Perales, cap del Departament de Comunicació
Charo Canal, cap de Premsa
Montse Gumà, cap de Projectes Digitals

Dimecres, 13 de novembre***Sala Innova***

- 9.30 - 10.30 h **Creació d'un projecte expositiu: Suzanne Valadon**
Eduard Vallès, cap del Àrea de Conservadors i co-comissari de la mostra
- 10.30 – 11 h Pausa
- 11 - 12.30 h **El museu, un espai de creació artística**
Ro Caminal del projecte artístic **Guèisers**
<https://www.museunacional.cat/ca/gueisers-al-museu-nacional-dart-de-catalunya>

Dilluns, 18 de novembre***Diversos espais***

- 10.00 - 11h30 **2a taller amb professionals (opcional)**
Lluís Alabern
Museografia
- 11h30 - 11h Pausa
- 11h - 13.30 h **GNC**
3e taller amb professionals (opcional)
Maria Clua, conservadora del GNC

Avaluació:

Assistència i participació activa a classe: 50 %

Presentació d'un projecte relacionat amb un dels àmbits del Museu treballats al llarg del curs (museografia, exposicions, comunicació, educació, etc) exposició oral + treball escrit: 50 %

Mòdul optatiu 6: Conservació i gestió del patrimoni artístic **Coordinador: Jaume Vidal Oliveras(UAB)**

Fer visible l'art contemporani: la crítica i el comissariat d'exposicions. Aquest mòdul es planteja com un taller sobre la crítica d'art centrat en el comissariat i la gestió d'exposicions d'art. El mòdul conté sessions de tipus teòric, sessions de seminari on professionals del sector expliquen els seus projectes (alguns dels quals es veuran in situ) i un projecte pràctic. Aquest projecte consisteix en el disseny i elaboració en comú d'un projecte d'exposició amb material del fons artístic, documental o patrimonial de la UAB. L'exposició tindrà lloc a l'espai d'exposicions de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General i s'inaugurarà al públic al finalitzar el curs.

Programa:

1. Presentació del curs. L'ecosistema de l'art i les funcions i models de la crítica de l'art. De la crítica de l'art al comissariat d'exposicions. Encàrrec de dues ressenyes d'exposicions i encàrrec d'un projecte d'exposició. Primer contacte amb els materials i recursos disponibles per realitzar l'exposició. (Jaume Vidal).
2. La crítica d'art I i II (Rosa Gutiérrez)
3. Noció i pràctica del comissariat (Jaume Vidal i ponent extern).
4. Noció i pràctica del comissariat (Ricard Bru)
5. Noció i pràctica del comissariat (David G. Torres).
6. Noció i pràctica del comissariat (Jaume Vidal i Teresa Grandas) de 2024
7. Lliurament guió de l'exposició suport paper + "PowerPoint" i debat (Jaume Vidal i Jesús Galdón).
8. Lliurament ressenyes d'exposicions (Rosa Gutiérrez)
9. Síntesi dels diversos guions d'exposició. Proposta d'encàrrec. Inici de la sol·licitud de préstec de les peces, de les autoritzacions, assegurances i encàrrecs de materials o treballs de muntatge (Jaume Vidal i Jesús Galdón).
8. Proposta muntatge. Debat (Jaume Vidal i Jesús Galdón).
9. Seguiment exposició. Textos, materials web, dossier de premsa, sol·licituds, tràmits i assegurança, guió vídeo (Jaume Vidal i José Antonio Aristizabal)
10. Seguiment exposició. Textos, materials web, dossier de premsa, sol·licituds, tràmits i assegurança, vídeo (Jaume Vidal i José Antonio Aristizabal)
11. Com es fa un pressupost? (Jaume Vidal i David Sirvent) 2 de maig de 2024

12. Comunicació i difusió (Jaume Vidal i Inés Martínez-Ribas).
13. Trasl·lat, Registre, Muntatge (Jaume Vidal i Jesús Galdón)
14. Com proposar una exposició a una institució? Estratègies i pressupostos (Jaume Vidal i Txema Romero)
15. Exposicions Virtuals (Marina Carbonell)
16. Construcció de la versió virtual de l'exposició (Cristina Navarro)
17. Desmuntatge de l'exposició (Jaume Vidal)

Avaluació:

Entrega de ressenyes: 30%

Elaboració del treball corresponent a la realització del projecte expositiu portat a terme conjuntament pels alumnes i coordinat **pel coordinador del mòdul: 50%**

Assistència i participació activa a classe: 20%

Al llarg del període lectiu es poden organitzar altres sortides de caràcter obligatori o opcional en funció dels interessos dels alumnes i del calendari d'exposicions. De la mateixa manera, la coordinació del Màster també pot programar noves conferències de professors convidats

Mòdul optatiu 7: Art i comerç

Coordinador: Jaume Vidal Oliveras(UAB)

Aquest mòdul es proposa oferir unes nocions bàsiques a l'entorn del funcionament del mercat i el col·leccionisme dels objectes artístics de valor patrimonial. Hi ha una part

del mòdul de caràcter més històric que intenta explicar els mecanismes que han configurat el col·leccionisme d'art i els museus a Catalunya des del segle XIX fins a l'actualitat amb tres sessions a càrrec de B. Bassegoda i una més sobre l'evolució de les galeries d'art a càrrec de F. Fontbona. La resta de les sessions tenen un caràcter més obert i d'orientació professional amb la participació de diversos professionals relacionats amb el mercat, el col·leccionisme, el peritatge, la falsificació i la taxació.

Programa:

1. Presentació del curs. El mercat de l'art. La noció d'ecosistema/el sistema de l'art. Els agents: la crítica, les galeries, les subhastes, els museus, etc. (Jaume Vidal Oliveras UAB)
2. L'estudi del fenomen col·leccionista. Estat de la qüestió a Catalunya. (B. Bassegoda UAB).

3. La Fundació Vila Casas. Una iniciativa de col·leccionisme i mecenatge. (Natalia Chocarro. Directora de Projectes Externs de la Fundació Vila Casas)
4. La col·lecció Bassat
5. El col·leccionisme institucional. (Manuel Borja assessor museístic del departament de Cultura de la Generalitat)
6. El mercat i les galeries d'art a Barcelona dels orígens fins al segle XX. (Francesc Fontbona/Jaume Vidal Oliveras)
- 7 La Galeria Marc Domènech, com a model de galeria consolidada (Marc Domènech)
- 8 La Galeria Bombon Project com a model de galeria innovadora. (Joana Roda, responsable de la galeria)
9. Les vendes en subhastes públiques. L'experiència de la casa Balclis. (Jordi Carreras. Balclis, Barcelona)
10. La venta on line (Carolina Díez-Cascón)
- 11 La persecució dels delictes contra el patrimoni artístic i arqueològic. Pere Canal (Unitat central de Patrimoni Històric. Mossos d'Esquadra, Generalitat de Catalunya).
- 12.L'ofici d'antiquari. (Artur Ramon, Artur Ramon Art)
- 13 La taxació de les obres d'art (Artur Ramon, Artur Ramon Art)
14. El mercat de les obres d'art sobre paper. (Albert Martí Palau. Palau Antiguitats)
- 15 Les grans fires internacionals d'art. (Violant Porcel, especialista en art contemporani)
- 16 Fira d'Art Modern i Antic de Barcelona (Sergi Clavell, antiquari i responsable de la fira)
- 17 SWAB una fira d'art emergent (Carolina Díez-Cascón, responsable de Swab)
18. El peritatge de les obres d'art. El cas de l'obra de Joan Miró. Elena Escolar (Conservadora de la Fundació Joan Miró i Rosa Maria Malet, de la Association pour la Défense de l'Oeuvre de Joan Miró).
- 19 Cloenda del curs: resum i conclusions (Jaume Vidal Oliveras)

Avaluació:

Assistència i participació activa a classe 20%

Tutories i seguiment d'un treball individual 30%

Un treball breu que demostrï la capacitat de l'alumne per desenvolupar coneixement i capacitats a l'entorn d'aquests temes. Pot ser un estudi sobre un col·leccionista, un museu, una galeria, un antiquari; o també un exercici pràctic de catalogació i taxació d'una obra d'art, o de gestió d'un tema legal o promocional en relació a una peça o

col·lecció, etc. El tema escollit caldrà determinar-lo de comú acord entre el coordinador del mòdul i l'alumne el més aviat possible un cop iniciades les classes 50%

Al llarg del període lectiu es poden organitzar altre sortides o visites de caràcter obligatori o opcional en funció dels interessos del alumnes i del calendari d'exposicions. De la mateixa manera, la coordinació del Màster també pot programar noves conferències de professors convidats. En aquest sentit és imprescindible la visita a les fires d'art: Swab (octubre 2024) Loop Barcelona (novembre 2024) Arts Libris (novembre 2024) o festivals com Barcelona Gallery Weekend (setembre 2024)